

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 192/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **PROMETHEUS, s.r.o.**, Štefánikova 18, Humenné, IČO 46 767 631, zastúpenej JUDr. Janou Šepelovou, Námestie slobody 13/25, Humenné, proti upovedomeniu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/5 Gn 107/23/1000-4 z 21. apríla 2023 a proti vyrozumeniu Krajskej prokuratúry v Prešove č. k. 4KPt 91/23/7700-11 z 27. apríla 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu bola 28. júna 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy upovedomením generálnej prokuratúry a vyrozumením krajskej prokuratúry označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka žiada zrušenie napadnutého upovedomenia a vyrozumenia, vrátenie veci generálnej a krajskej prokuratúre na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania.

2. Dňa 3. marca 2022 bolo začaté reštrukturalizačné konanie proti sťažovateľke, ktoré bolo skončené potvrdením reštrukturalizačného plánu 23. decembra 2022.

3. Dňa 24. marca 2022 bolo vyšetrovateľom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Humennom, odboru kriminálnej polície, začaté trestné stíhanie pre zločin neodvedenia dane a poistného vo veci spôsobenej škody najmenej 12 523,59 eur a pre prečin nezaplatenia dane a poistného vo veci spôsobenej škody najmenej vo výške 70 638,88 eur.

4. V súvislosti s týmto trestným konaní bola 12. januára 2023 vykonaná domová prehliadka u konateľky a spoločníčky sťažovateľky [REDAKOVANÉ], u [REDAKOVANÉ] a u [REDAKOVANÉ].

5. Dňa 13. februára 2023 podala sťažovateľka na generálnu prokuratúru sťažnosť podľa § 3 ods. 1 zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sťažnostiach“), kde namietala protiprávne a nezákonné konanie orgánov činných v trestnom konaní, ktoré malo spočívať v nezákonnom vedení trestného stíhania. Podľa sťažovateľky trestné stíhanie nemalo byť ani začaté (a ak aj, tak malo byť zastavené), pretože sa týka pohľadávok, ktoré mohli byť uplatnené v reštrukturalizačnom konaní (a neboli).

6. Podaná sťažnosť bola postúpená na vybavenie krajskej prokuratúre, ktorá poukázala na to, že podania, ktorými podávateľ žiada o vykonanie prieskumu zákonnosti trestného konania, sa podľa zákona o sťažnostiach nevybavujú, pretože sťažnosťami nie sú. Podľa § 31 ods. 5 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení účinnom od 1. januára 2016 (ďalej len „zákon o prokuratúre“) postupom podľa tohto zákona nemožno preskúmať zákonnosť rozhodnutí vydaných v trestnom konaní ani zákonnosť postupu prokurátora v trestnom konaní, či policajta v priebehu vyšetrovania, či skráteného vyšetrovania. Napokon sťažovateľka podľa krajskej prokuratúry nie je oprávnená ani na podanie žiadosti o preskúmanie postupu prokurátora podľa príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 11/2019 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom trestnom konaní (ďalej len „príkaz č. 11/2019“). Napriek týmto záverom prokurátor spis preskúmal pre účely možnosti/potreby prijatia prokurátorských opatrení. Upovedomením z 25. apríla 2023 prokurátor sťažovateľke oznámil, že nezistil nedostatky v postupe orgánov činných v trestnom konaní, a preto sťažnosť sťažovateľky odložil ako nedôvodnú.

7. Dňa 12. apríla 2023 podala sťažovateľka trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania zločinu obmedzovania osobnej slobody, prečinu porušovania domovej slobody, prečinu ochrany súkromia v obydľí, prečinu neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu alebo k nebytovému priestoru, zneužívania právomoci verejného činiteľa, prečinu ohýbania práva, prečinu marenia úlohy verejným činiteľom a marenia spravodlivosti.

8. V podanom trestnom oznámení sťažovateľka namietala nedostatky v postupe orgánov činných v trestnom konaní, a to najmä podľa názoru sťažovateľky neopodstatnené, protiprávne a nezákonné vykonanie domovej prehliadky a prehliadky iných priestorov a pozemkov, ako aj bezdôvodné a zaujaté začatie trestného stíhania v rozpore so zásadami trestného konania. Zároveň sťažovateľka poukázala na to, že potvrdenie schváleného reštrukturalizačného plánu súdom je novou právnou skutočnosťou a zároveň dôvodom na zastavenie trestného stíhania vo veci.

9. Napadnutým upovedomením generálna prokuratúra informovala sťažovateľku, že podané trestné oznámenie bolo v časti postupu a rozhodovania orgánov činných v trestnom konaní postúpené na vyhodnotenie a prijatie zákonných opatrení krajskej prokuratúre ako žiadosť podľa príkazu č. 11/2019. Podanie vo vzťahu k postupu a rozhodovaniu sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Humenné bolo postúpené predsedovi tohto súdu ako sťažnosť na jeho postup.

10. Krajská prokuratúra napadnutým vyrozmnením oznámila sťažovateľke, že podanie neobsahuje žiadne nové skutočnosti. Ďalej poukázala na to, že podmienky vzniku trestnej zodpovednosti sa

viažu na lehotu splatnosti dane (podľa § 227 Trestného zákona je trestný čin neodvedenia dane a poistného dokonaný v momente márneho uplynutia lehoty na odvedenie predtým zrazenej dane a trestný čin nezaplatenia dane a poistného je spáchaný v momente márneho uplynutia lehoty na zaplatenie dane, poistného). Z hľadiska trestnoprávneho posúdenia veci nie je možné moment splatnosti dane/poistného viazať na schválený reštrukturalizačný plán, ktorý predstavuje nový právny stav. Trestné konanie stále prebieha, zabezpečujú sa dôkazy, na základe ktorých bude možné objektivizovať hospodársky stav spoločnosti sťažovateľky. Procesné úkony boli realizované na základe písomných príkazov súdu, vydané so súhlasom prokurátora vo všetkých prípadoch v dôvodnom očakávaní získania veci dôležitých pre trestné konanie.

II.

11. Sťažovateľka namietla, že ňou podané trestné oznámenie je trestným oznámením po obsahovej a formálnej stránke, a preto sa ním mal kompetentný orgán zaoberať. Ani generálna prokuratúra, ani krajská prokuratúra neodôvodnili, prečo posúdili podanie sťažovateľky inak ako trestné oznámenie. Zmyslom posudzovania podania podľa obsahu nie je to, aby bolo možné účelovo sa zbaviť nežiaducich trestných oznámení, a tým zabrániť podávateľovi v ďalšom postupe. Účelom má byť zachovanie účinkov podania aj v prípade absencie právne konformnej formy podania. Postup, ktorý bol zvolený v prípade sťažovateľky, pritom viedol k tomu, že nebolo vydané žiadne rozhodnutie, a tým bolo znemožnené sťažovateľke podať opravný prostriedok.

III.

12. Podľa názoru sťažovateľky trestné stíhanie nemá byť vôbec vedené, a ak aj bolo začaté, má byť zastavené, pretože bol vo vzťahu k sťažovateľke schválený reštrukturalizačný plán. Zverejnenie uznesenia o potvrdení reštrukturalizačného plánu súdom v Obchodnom vestníku spôsobuje zánik vymáhateľnosti tých pohľadávok, ktoré si veritelia neprihlásili riadne a včas (§ 155 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), a ak preto nemožno vymáhať pohľadávku štátu, tak nevyhnutne podľa sťažovateľky malo dôjsť aj k zastaveniu trestného stíhania.

13. Ako možno zistiť z príloh ústavnej sťažnosti, sťažovateľka najskôr postupovala cestou sťažnosti podľa zákona o sťažnostiach, a je potrebné konštatovať, že napriek tomu, že prokuratúra bola toho názoru, že taký prieskum je vylúčený (pretože *de facto* nie je ani poškodenou, ani obvinenou), s ohľadom na materiálnu ochranu práv sťažovateľky jej podanie riadne preskúmala. Už v tejto odpovedi sa pritom dozorujúci prokurátor k podstate námietok sťažovateľky riadne vyjadril, keď poukázal na to, že:

- znenie skutkových podstát oboch trestných činov (neodvedenie dane a poistného a nezaplatenie dane a poistného) neobsahuje ako zákonný znak spôsobenie škody. Súvisí to s tým, že nárok štátu na daň/poistné sa vymáha v osobitnom, nie trestnom konaní. Preto, či už Sociálna poisťovňa, daňový úrad alebo zdravotné poisťovne majú síce v trestnom konaní postavenie poškodeného, avšak nie poškodeného s právom uplatnenia nároku na náhradu škody,
- dotknuté trestné činy sú dokonané v momente márneho uplynutia lehoty na zrazenie a neodvedenie dane/poistného najmenej v malom rozsahu, resp. v momente márneho

uplynutia lehoty na zaplatenie dane, poistného najmenej vo väčšom rozsahu. Následná (čo i len čiastočná) úhrada dane/poistného nemá žiadny vplyv na zánik trestnej zodpovednosti. Preto ani schválením reštrukturalizačného plánu neodpadol dôvod na vedenie trestného konania.

14. Ústavný súd následne preskúmal aj sťažovateľkou podané trestné oznámenie a dospel k záveru, že jeho podstatou sú námietky, ktoré uvádzala sťažovateľka aj v podanej sťažnosti – teda skutočnosť, že ak bol schválený reštrukturalizačný plán, trestné stíhanie malo byť zastavené, a preto je postup orgánov činných v trestnom konaní nezákonný (rovnako ako obhliadky, ktoré boli v trestnom konaní vykonané).

15. Súčasťou základného práva na inú právnu ochranu je jemu zodpovedajúca povinnosť orgánov činných v trestnom konaní zákonom ustanoveným spôsobom sa zaoberať podaním, v ktorom dotknutá osoba oznamuje skutočnosti podľa nej nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin, a o vybavení takého oznámenia dotknutú osobu riadne vyrozumieť. Súčasťou tohto práva však nie je právo, aby orgány činné v trestnom konaní podaniu oznamovateľa vyhovel v tom zmysle, že rozhodnú podľa jeho predstáv (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06, IV. ÚS 180/09).

16. Je zrejmé, že (rovnako ako predchádzajúce podnety sťažovateľky) aj trestné oznámenie sťažovateľky bolo riadne preskúmané (opätovne pritom boli zdôraznené závery, o ktoré prokuratúra opiera dôvodnosť trestného stíhania) a o výsledku jeho vybavenia bola sťažovateľka riadne upovedomená. Pokiaľ ide o rozsah (štandard) základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, v dôsledku uvedeného bol rešpektovaný, resp. naplnený.

17. Sťažovateľka navyše ani nenamieta závery krajskej prokuratúry uvedené v napadnutom vyrozumení, len spôsob, akým bolo naložené s jej trestným oznámením. Aj s ohľadom na predchádzajúce podania sťažovateľky (a zhodu v ich podstate) možno považovať postup generálnej prokuratúry, ktorá podanie sťažovateľky vyhodnotila podľa obsahu, za správny. Takýto postup totiž zjavne nebol v neprospech sťažovateľky, skôr naopak. Zvolený prieskum dozorujúceho prokurátora, ktorý je oprávnený priamo v dotknutom trestnom konaní zabezpečiť nápravu v prípade, ak zistí pochybenia zo strany orgánov činných v trestnom konaní (cestou prokurátorských oprávnení), je v záujme materiálnej ochrany práv sťažovateľky. Takýto postup prokurátora (ktorý opakovane preskúmal podnet sťažovateľky aj napriek výhradám, či vôbec takýto postup je možný) je z ústavnoprávneho hľadiska nielen vyhovujúci, ale plne v súlade s ochranou práv sťažovateľky, ktorú mal prokurátor zo svojej pozície sťažovateľke poskytnúť. Uvedené je napokon plne v súlade so sťažovateľkou citovaným nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 415/2021, podľa ktorého „... *Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorými boli priznané.*“. S ohľadom na uvedené zároveň nebolo vo veci podstatné, či označení porušovateľa dostatočne vysvetlili, prečo o podaní sťažovateľky rozhodovali nie ako o trestnom oznámení, ale ako o podnete na preskúmanie podľa príkazu č. 11/2019.

18. S ohľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

19. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2024

Robert Šorl
predseda senátu